31/05/2026

Το Αποστολικό Ανάγνωσμα της Κυριακής της Πεντηκοστής

/ Ορθόδοξες Προβολές

Το Αποστολικό Ανάγνωσμα της Κυριακής της Πεντηκοστής: Πράξ. β΄ 1-11 (31-5-2026)

Ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν τῆς πεντηκοστῆς ἦσαν ἅπαντες οἱ ἀπό-στολοι ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ αὐτό. καὶ ἐγέ-νετο ἄφνω ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος ὥσπερ φερομένης πνοῆς βιαίας, καὶ ἐπλή-ρωσεν ὅ-λον τὸν οἶκον οὗ ἦσαν καθήμενοι· καὶ ὤφθη-σαν αὐτοῖς διαμεριζόμεναι γλῶσ-σαι ὡσ-εὶ πυρός, ἐ-κάθισέ τε ἐφ᾽ ἕνα ἕκαστον αὐτῶν, καὶ ἐ-πλή--σθησαν ἅπαντες Πνεύ-ματος Ἁγίου, καὶ ἤρ----ξαντο λαλεῖν ἑτέραις γλώσσαις καθὼς τὸ Πνεῦ-μα ἐδίδου αὐτοῖς ἀποφθέγγεσθαι. Ἦσαν δὲ ἐν Ἰε-ρουσαλὴμ κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι, ἄν-δρες εὐλαβεῖς ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν· γενομένης δὲ τῆς φωνῆς ταύτης συνῆλ-θε τὸ πλῆθος καὶ συνεχύθη, ὅτι ἤκουον εἷς ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ λαλούντων αὐ-τῶν. ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ ἐθαύμαζον λέγοντες πρὸς ἀλλήλους· οὐκ ἰδοὺ πάντες οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦντες Γαλιλαῖοι; καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕ-καστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ ἡμῶν ἐν ᾗ ἐγεννήθημεν, Πάρθοι καὶ Μῆδοι καὶ Ἐλα-μῖται, καὶ οἱ κατοι-κοῦντες τὴν Μεσοποτα-μί-αν, Ἰουδαίαν τε καὶ Καππαδοκίαν, Πόντον καὶ τὴν Ἀσίαν, Φρυγίαν τε καὶ Παμφυλίαν, Αἴγυ-πτον καὶ τὰ μέρη τῆς Λιβύης τῆς κατὰ Κυ-ρήνην, καὶ οἱ ἐπιδη-μοῦντες Ρωμαῖοι, Ἰουδαῖοί τε καὶ προσή-λυτοι, Κρῆτες καὶ Ἄραβες,

ἀ-κού-ο-μεν λα-λούντων αὐτῶν ταῖς ἡμετέραις γλώσ-σαις τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ;

ΣΚΕΨΕΙΣ – ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ – ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

Ἡ ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς -ἔχει κάθε χρόνο ξεχωριστὴ λαμπρότητα, κα-θὼς ἑορτάζουμε τὴν κάθοδο τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ τὴ φανέρωση τῆς ἁγίας μας Ἐκκλησίας. Τὸ θαυμαστὸ γεγονὸς τὸ περιγράφει ἡ ἀποστολικὴ περικοπὴ τῆς θείας Λειτουργίας ἀπὸ τὶς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων.

1. Οἱ ἰδιότητες τοῦ Ἁγίου Πνεύματος

Πενήντα ἡμέρες μετὰ τὴν Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου καὶ ἐνῶ οἱ Ἀπόστολοι μὲ τὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο κι ἕναν εὐρύτερο κύκλο Μαθητῶν τοῦ Κυρίου ἦταν συναγμένοι στὸ ὑπερῶο τῆς Ἱερουσαλήμ, ὅπου εἶχε λάβει χώρα ὁ Μυστικὸς Δεῖπνος, καὶ προσεύχονταν, ἄκουσαν ξα-φνικὰ μιὰ βοὴ σὰν φύσημα δυνατοῦ ἀνέμου: «ὥσπερ φερομένης πνοῆς βιαίας», ποὺ γέμισε ὅλο τὸ σπίτι. Ταυτόχρονα εἶδαν νὰ διαμοιράζονται «γλῶσσαι ὡσεὶ πυρός», δηλαδὴ γλῶσσες σὰν τὶς φλόγες τῆς φωτιᾶς, καὶ νὰ κάθεται στὸν καθένα μία πύρινη γλώσσα.

Ἡ κάθοδος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος συνοδεύθηκε λοιπὸν μὲ τὰ παράδοξα αὐτὰ φυσικὰ φαινόμενα, τοῦ βίαιου ἀνέμου καὶ τῆς φωτιᾶς, τὰ ὁποῖα συμβολίζουν τὶς ἰδιότητες τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, σύμφωνα μὲ τοὺς ἱεροὺς ἑρμηνευτές. Ὁ μὲν ὁρμητικὸς ἄνεμος δείχνει τὴ θεία δύναμη, μὲ τὴν ὁποία τὸ Ἅγιο Πνεῦμα προστατεύει τὴν Ἐκκλησία καὶ ἐνισχύει τοὺς πιστοὺς στὸν πνευματικὸ ἀγώνα τους. Φανερώνει ἐπίσης τὸν ἀθέατο καὶ μυστικὸ τρόπο, μὲ τὸν ὁποῖο τελεῖ τὰ ἱερὰ Μυστήρια καὶ ἁγιάζει τοὺς πιστούς.

Μὲ τὴ φωτιὰ δὲ δηλώνεται ὅτι τὸ Ἅγιο Πνεῦμα εἶναι Θεός, ὁμοούσιος μὲ τὸν Πατέρα καὶ τὸν Υἱό. Ἡ φωτιὰ συμβόλιζε γενικὰ στὴν Παλαιὰ Διαθήκη τὴ θεϊκὴ παρουσία. Ἐπίσης, ὅπως ἡ φωτιὰ κατακαίει, θερμαίνει καὶ φωτίζει, ἀντίστοιχα τὸ Ἅγιο Πνεῦμα κατακαίει τὰ πάθη, θερμαίνει τὸν ζῆλο καὶ φωτίζει τὴ διάνοια στὴ γνώση τῆς ἀλήθειας.

Ἐνέχει συμβολισμὸ καὶ τὸ ὅτι τὸ Ἅγιο Πνεῦμα ἐμφανίσθηκε μὲ τὴ μορφὴ πύρινων γλωσσῶν. Αὐτὸ δηλώνει ὅτι ἐπρόκειτο νὰ ὁδηγήσει τοὺς ἀνθρώπους στὴν ἀληθινὴ πίστη μέσῳ τοῦ προφορικοῦ λόγου τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, τοῦ κηρύγματός τους.

2. Διαρκὴς Πεντηκοστὴ

Ἀφοῦ κατῆλθε τὸ Ἅγιο Πνεῦμα καὶ συν-έβησαν αὐτὰ τὰ ἔκτακτα φυσικὰ φαινόμενα, «ἐπλήσθησαν ἅπαντες Πνεύματος Ἁγίου, καὶ ἤρξαντο λαλεῖν ἑτέραις γλώσσαις καθὼς τὸ Πνεῦμα ἐδίδου αὐτοῖς ἀποφθέγγεσθαι», μᾶς πληροφορεῖ ὁ συγγραφέας τῶν Πράξεων εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς. Ὅλοι τους, δηλαδή, πλημμύρισαν ἀπὸ τὴν παρουσία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ μὲ τὸν φωτισμό του ἄρχισαν νὰ μιλοῦν ξένες γλῶσσες καὶ νὰ κηρύττουν θεϊκὲς ἀλήθειες.

Κάνει ἐντύπωση ὅτι λίγο καιρὸ ἀργότερα τὸ ἴδιο γεγονὸς ἐπαναλήφθηκε στὸν Ρωμαῖο ἑκατόνταρχο Κορνήλιο καὶ στοὺς οἰκείους του. Ἐνῶ τοὺς κατηχοῦσε ὁ ἀπόστολος Πέτρος, «ἐπέπεσε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον». Ὅλοι οἱ κατηχούμενοι πλημμύρισαν ἀπὸ Ἅγιο Πνεῦμα, καὶ οἱ παρευρισκόμενοι «ἤκουον αὐτῶν λαλούντων γλώσσαις καὶ μεγαλυνόντων τὸν Θεόν» (Πράξ. ι΄ 46). Τοὺς ἄκουγαν δηλαδὴ νὰ μιλοῦν ξένες γλῶσσες καὶ νὰ δοξολογοῦν τὸν Θεό.

Ἑπομένως ἡ κάθοδος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος δὲν εἶναι ἕνα μεμονωμένο περιστατικὸ μέσα στὴν ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ μιὰ διαρκὴς κατάσταση. «Δυνάμεθα ἀεὶ πεντηκοστὴν ἐπιτελεῖν» (PG 50, 454), ἐπισημαίνει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. Μέσα στὴν Ἐκκλησία μποροῦμε κάθε στιγμὴ νὰ ζοῦμε τὴν Πεν-τηκοστή. Ἀπὸ τότε ποὺ κατῆλθε τὸ Ἅγιο Πνεῦμα στὴν πρώτη Ἐκκλησία, παραμένει καὶ ἐνεργεῖ σὲ αὐτήν. Τελεῖ τὰ ἱερὰ Μυστήρια καὶ φωτίζει τοὺς πιστοὺς κατὰ τὴ δεκτικότητά τους. Μέσα στὴν Ἐκκλησία μας αἰῶνες τώρα πνέει ἀδιάκοπα τὸ Ἅγιο Πνεῦμα καὶ ἐξαγιάζει τὰ μέλη της. Ἡ πρώτη ἐκείνη Πεντηκοστὴ συνεχίζεται μέσῳ τῶν ἱερῶν Μυστηρίων γιὰ κάθε Χριστιανό.

3. Ἡ «ἑνότητα τοῦ Πνεύματος»

Τὴν ἡμέρα ἐκείνη βρίσκονταν στὴν Ἱερουσαλὴμ Ἰουδαῖοι, «ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν», ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου. Ἀκούγοντας λοιπὸν τὴ βοὴ τοῦ ἀνέμου, συγκεντρώθηκαν ἔξω ἀπὸ τὴν οἰκία, ὅπου ἦταν συναγμένοι οἱ Μαθητές, καὶ ἔκπληκτοι τοὺς ἄκουγαν νὰ κηρύττουν μὲ τὴν ἐπιφοίτηση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τὰ θαυμαστὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ.

Κάποτε, αἰῶνες νωρίτερα, οἱ ἄνθρωποι εἶχαν θελήσει μὲ ἔπαρση νὰ κατασκευάσουν ἕναν ὑψηλὸ πύργο στὴ Βαβὲλ γιὰ νὰ φθάσουν τὸν Θεό. Ὁ Κύ-ριος, προκειμένου νὰ ἐμποδίσει τὸ ἀλαζονικὸ σχέδιό τους, ἔφερε σύγχυση στὴν ἐπικοινωνία τους. Ἄρχισαν ἔτσι νὰ μιλοῦν διαφορετικὲς γλῶσσες μεταξύ τους, χωρὶς νὰ μποροῦν νὰ συνεννοηθοῦν. Τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς τὸ Ἅγιο Πνεῦμα ἀποκατέστησε τὴν ἀποξένωση τῆς Βαβέλ. Τὸ Εὐαγγέλιο ἔνωσε τοὺς ἀνθρώπους κάτω ἀπὸ τὴν κοινὴ πίστη, τὴν κοινὴ λατρεία, τὸν κοινὸ τρόπο ζωῆς. Ἡ ἑνότητα αὐτὴ διατηρεῖται

μέσα στὴν Ἐκκλησία μας. Ὑπερβαίνονται οἱ κοινωνικὲς διαφορές. Ἀναιροῦνται οἱ διαιρέσεις. Οἱ πιστοὶ ἑνώνον-ται σὲ μιὰ τέλεια κοινωνία ἀγάπης.

Ἂς εἴμαστε, λοιπόν, δεκτικοὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μὲ τὴ θεάρεστη ζωή μας, ὥστε νὰ μένουμε ἑνωμένοι μεταξύ μας. Ἂς ἔχουμε «τὴν ἑνότητα τοῦ Πνεύματος» (Ἐφεσ. δ΄ 3), ὥστε νὰ εἴμαστε τελικὰ ἑνωμένοι καὶ μὲ τὸν Θεό.

(Πηγή: Αδελφότης Θεολόγων «Ο Σωτήρ»)